

Κείμενο

[Η τηλεόραση ως «φθηνή πολυτέλεια»]

Πρόσφατα άκουσα τυχαία έναν άνδρα γύρω στα 35 - 40 να περιγράφει πόσο όμορφα θα περνάει τώρα που απολύθηκε. «Δεν τους έχω ανάγκη», έλεγε σαν να προσπαθούσε **να δώσει κουράγιο** στον εαυτό του. «Έχω την τηλεόραση plasma, 42 ίντσες όλες δικές μου, φαγητό τζάμπα, γιατί να δουλεύω για ένα κομμάτι ψωμί; Όλη μέρα ξάπλα μπρος στην plasma». Δεν ξέρω ποιος θα του εξασφαλίζει τη δωρεάν σίτιση. Ενδεχομένως οι συνταξιούχοι γονείς ή κάποιο εισόδημα στο χωριό. Όμως, ο άνθρωπος αυτός θέλοντας να δώσει κουράγιο στον εαυτό του περιέγραφε μια ονειρική ζωή αεργίας και αέναης τηλεθέασης.

Η μεγάλη έγχρωμη τηλεόραση με επίπεδη οθόνη, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, το κινητό τηλέφωνο δεν είναι πια σημάδια πλούτου, αλλά βασικά αγαθά. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της φετινής απογραφής πληθυσμού στο Μεξικό, τα νοικοκυριά που έχουν τηλεόραση (93%) είναι περισσότερα από αυτά που διαθέτουν ψυγείο (82%) ή ντους (65%), «κάτι αρκετά περίεργο για μια ζεστή χώρα με φριχτή τηλεόραση», παρατηρεί σοκαρισμένος ο συντάκτης του σχετικού άρθρου στο περιοδικό «Economist».

Σε μια έρευνα για την πείνα στον κόσμο, στο τρέχον τεύχος ενός άλλου περιοδικού, του «Foreign Policy», οι μελετητές ρωτούν έναν άμπωτο χωρικό στην Ινδονησία γιατί αγόρασε τηλεόραση, τη στιγμή που η οικογένειά του **λιμοκτονεί**. Εκείνος γελάει και απαντά: «Μα, η τηλεόραση είναι πιο σημαντική από το φαγητό!». Και όχι μόνο η τηλεόραση, αλλά και το κινητό τηλέφωνο. Μετανάστες που δεν έχουν ούτε στρώμα να πλαγιάσουν χρειάζονται το κινητό για να επικοινωνούν με συγγενείς και συμπατριώτες τους στην Ευρώπη ή στην πατρίδα τους. Η μικρή αυτή συσκευή γίνεται η πυξίδα που τους βοηθάει να μη θαλασσοπνίγονται. Οι ίδιοι οι πρόσφυγες αποτυπώνουν στο βίντεο του κινητού τους τις στιγμές του απόπλου από τις ακτές της Βόρειας Αφρικής των σαπιοκάραβων που θα τους μεταφέρουν στη Λαμπεντούζα¹ (αν σταθούν τυχεροί και δεν τους καταπιεί η φονική Μεσόγειος). Γέλια, χαρές και το καράβι σαλπάρει.

Συχνά η τηλεόραση, ανεξάρτητα από το πόσο άθλιο ή εκλεκτό είναι το πρόγραμμαμά της, κάνει μια δύσκολη ζωή, μοναχική ή μη, υποφερτή. Η έξοδος από το σπίτι κοστίζει και γι' αυτό η άνοδος της ανεργίας συνοδεύεται από αύξηση της τηλεθέασης. Όπως δείχνουν σχετικές μετρήσεις, από τον Οκτώβριο του 2010 έως τα

¹ Λαμπεντούζα: ιταλικό νησί ανάμεσα στη Σικελία και τις ακτές της Τυνησίας, από το οποίο εισέρχονται συχνά μετανάστες στην Ευρώπη.

μέσα Μαρτίου του 2011, η μέση ημερήσια τηλεθέαση στην Ελλάδα (5 ώρες και 12 λεπτά) ήταν 10 λεπτά υψηλότερη απ' ό,τι το αντίστοιχο περυσινό χρονικό διάστημα, αν και πολλοί απομακρύνονται από την τηλεόραση και παρακολουθούν τις ταινίες και τις εκπομπές της αρεσκείας τους στην οθόνη του υπολογιστή τους ή ξοδεύουν ατέλειωτες ώρες περιπλανώμενοι στο Διαδίκτυο.

Επομένως, **σε συνθήκες ύφεσης**, είναι πιο εύκολο να στραφεί κανείς στις λεγόμενες «φθηνές πολυτέλειες», παρά να επιδιώξει την κοινωνική δράση ή την πνευματική του καλλιέργεια. Άξενος και απειλητικός γίνεται ο πραγματικός κόσμος, γιατί αυτός αλλάζει, ενώ εμείς **βουλιάζουμε**. Είναι κωμικό ίσως και απάνθρωπο να ρωτήσουμε έναν άνεργο γιατί ζει μέσω της οθόνης, αντί να διαβάζει βιβλία, να ακούει μουσική, να επισκέπτεται μουσεία και γκαλερί ή να αφοσιωθεί στον εθελοντισμό. Οι άνθρωποι θέλουν να ζουν στην εποχή τους, να μαθαίνουν για τον μεγάλο κόσμο (έστω για κάποιες «φέτες» του) και όχι απλώς να επιβιώνουν. Τέλος, όσο οι αποφάσεις στον μεγάλο κόσμο λαμβάνονται χωρίς εμάς, όσο η εργασία γίνεται **όνειρο απατηλό** ή προσωρινό, τόσο βυθιζόμαστε σε έναν ιδιωτικό μικρόκοσμο, γινόμαστε αφεντικό του τηλεκοντρόλ ή του ηλεκτρολογίου και χτίζουμε εικονικές φιλίες και ταυτότητες.

Μ. Τζιαντζή, εφ. *Η Καθημερινή*, 15.5.2011 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Για ποιο λόγο, σύμφωνα με την αρθρογράφο, οι άνθρωποι σε συνθήκες ύφεσης βυθίζονται ολοένα και περισσότερο στον ιδιωτικό μικρόκοσμό τους; Πώς συντελεί σε αυτό η τηλεόραση και το διαδίκτυο; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. α. Να διαιρέσετε την τρίτη παράγραφο (Σε μια έρευνα... σαλπάρει) του κειμένου σε δύο παραγράφους.

(μονάδες 2)

B2. β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να αντικαταστήσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με την **έντονη γραφή** με σημασιολογικά ισοδύναμες λέξεις ή φράσεις, έτσι ώστε να αποδίδεται το ίδιο νόημα: **να δώσει κουράγιο, λιμοκτονεί, σε συνθήκες ύφεσης, βουλιάζουμε, όνειρο απατηλό.**

(μονάδες 10)

Γ2. **«(εμείς) χτίζουμε εικονικές φιλίες και ταυτότητες»:** Να αιτιολογήσετε την επιλογή της ενεργητικής σύνταξης από τον συγγραφέα.

(μονάδες 5)